

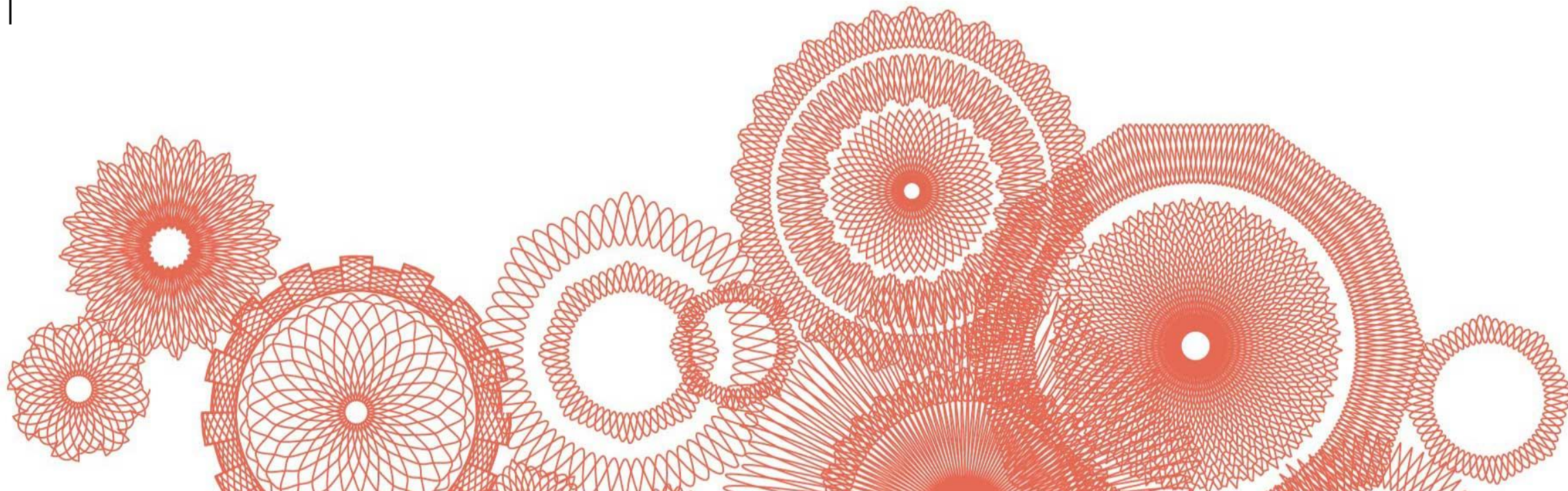

Barne- og likestillingsdepartementet

Opptrappingsplan mot vold og overgrep 2017-2021

BLD v/ Kari Framnes

15. november 2017

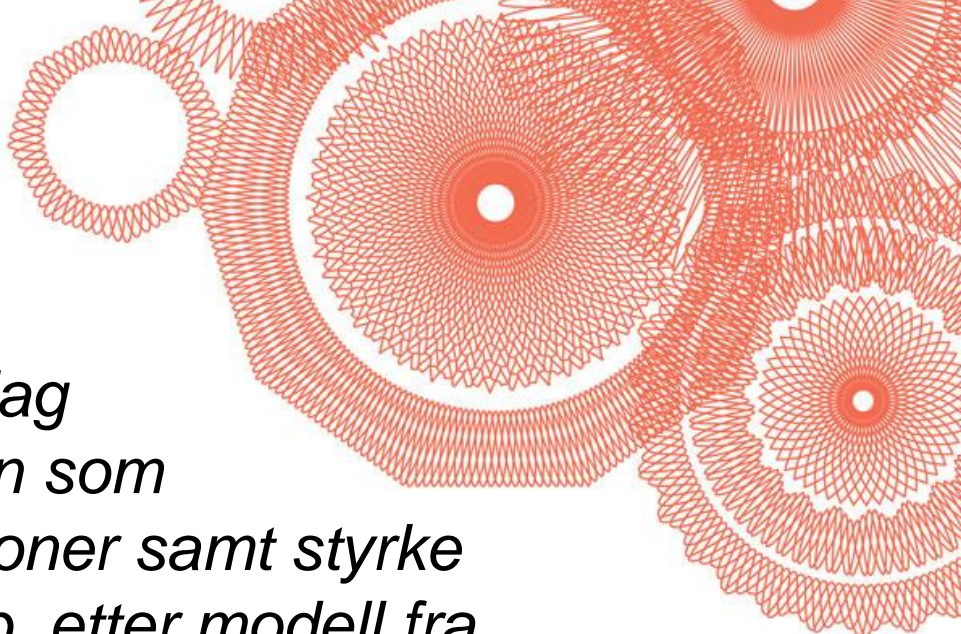
Omfang

- 8,2 prosent av kvinnene og 2 prosent av mennene utsatt for alvorlig partnervold i løpet av livet (NKVTS 2014).
- 9,4 prosent av kvinnene og 1,1 prosent av mennene utsatt for voldtekt i løpet av livet (NKVTS 2014).
- 21 prosent av ungdommene har opplevd fysisk vold fra minst en av foreldrene i løpet av livet. 6 prosent har opplevd alvorlig vold (NOVA 2016).
- Partnerdrap utgjør mellom 20 og 30 prosent av alle drap hvert år. I 2016 var tallet 7 av 27 (Kripos' statistikk)

Vold og overgrep - folkehelseproblem

- Store helsemessige konsekvenser både fysisk og psykisk
- Kan redusere mulighetene for deltaking i utdanning og arbeidsliv
- Store samfunnsøkonomiske konsekvenser

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om en forpliktende og helhetlig opptrappingsplan som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner samt styrke ivaretagelsen av barn utsatt for vold og overgrep, etter modell fra opptrappingsplanen for psykisk helse. Planen skal sikre en tverrfaglig bredde i tiltakene, god samordning og en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og øremerkede midler.»

Vedtak 623, 8. juni 2015

Om arbeidet med planen

- 6 departementer og 5 direktorater
- Eget statssekretærutvalg
- Prop. 12 S (2016 – 2017) fremmet oktober 2016
- 12 hovedmål og 88 tiltak + 36 anmodningsvedtak
- Satsingen i 2017 på om lag 530 mill. kroner foreslås videreført i 2018. Regjeringen foreslår å øke satsingen med ytterligere 54 millioner kroner i 2018

Hvem handler planen om?

Voldsutsatte barn

Voksne utsatt for vold i
nære relasjoner

Voksne som utøver vold
i nære relasjoner
og/eller vold mot barn

Barn som utøver vold

Alle former for vold

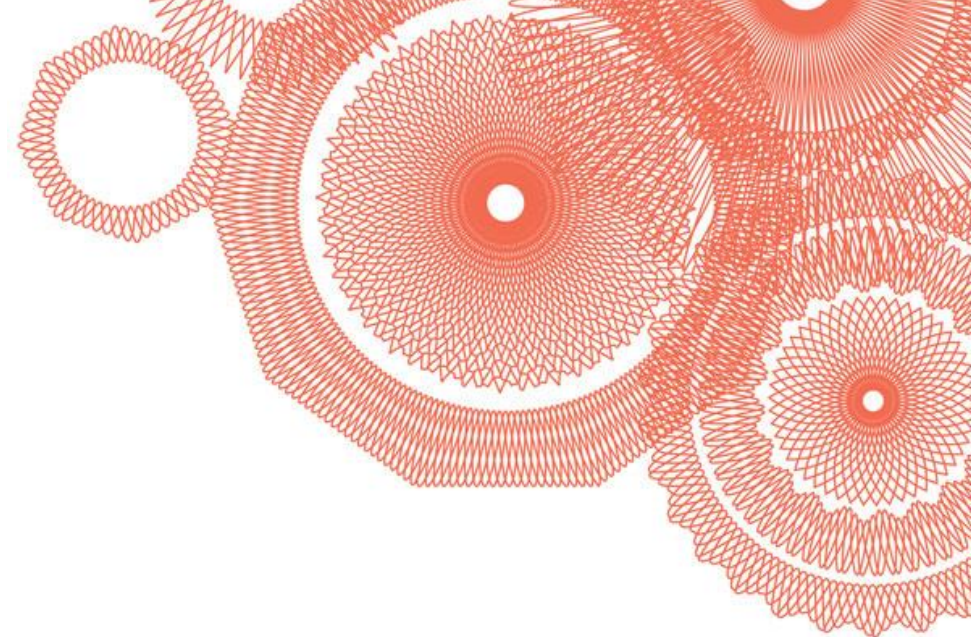
Tjenester som møter voldsutsatte og voldsutøvere

Ansvar, samordning og samarbeid

- Ansvaret for å forebygge og bekjempe vold og overgrep skal være fastsatt, tydelig og lederforankret på alle forvaltningsnivåer
- Arbeidet mot vold og overgrep skal samordnes på tvers av tjenester og sektorer
- Brukermedvirkning og barns deltakelse skal ivaretas i utvikling av politikk og tjenester

T I L T A K

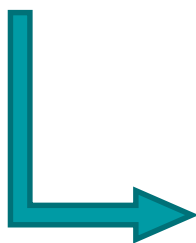
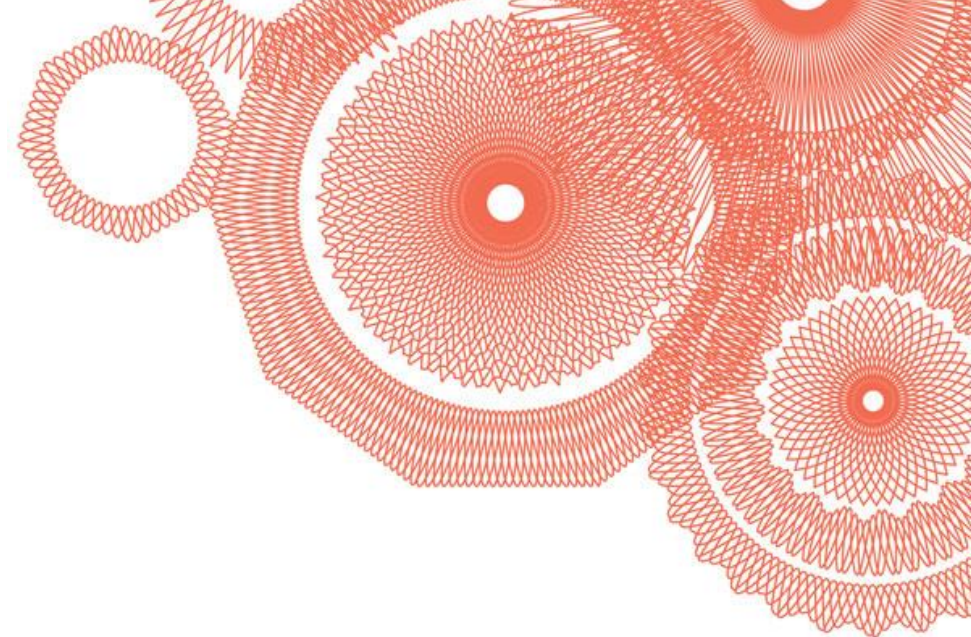
- Gjennomgå etablerte systemer og strukturer for å vurdere hvordan disse bedre kan ivareta arbeidet mot vold (tildelingsbrev, lover, forskrifter, rundskriv og rammeplaner)
- Bruk av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner
- Styrke RVTsene
- Flere samarbeidsprosjekter pågår for å utvikle god praksis
- Barns rett til å bli hørt skal styrkes

Forebygge vold og overgrep

- Forebygging av vold og overgrep skal prioriteres og styrkes
- Alle relevante sektorer skal synliggjøres som helsefremmende arenaer

T I L T A K

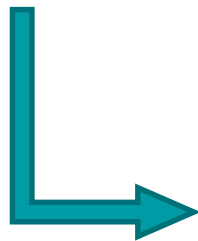
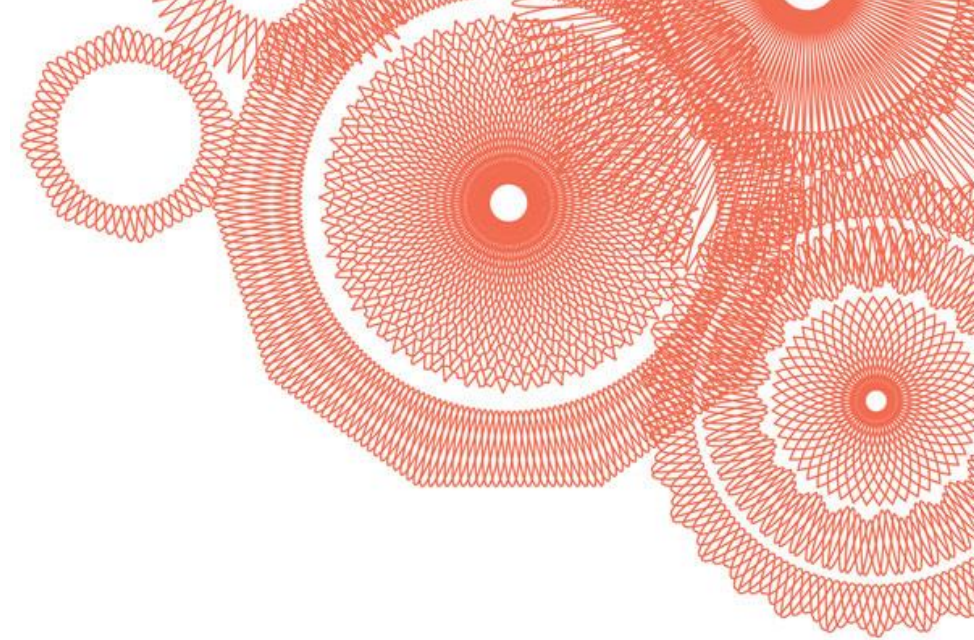
- Styrke satsingen på helsestasjon og skolehelsetjenesten
- Informere foreldre om risikoen ved å riste et spedbarn
- Rutinemessig spørre gravide om vold
- Utvikle digitalt informasjonsmateriell om vold og overgrep for bruk i barnehager og skoler
- Utvikle en nasjonal strategi for foreldrestøttende tiltak
- Dialoggrupper mot vold i mottak
- Utarbeide en strategi for internett relaterte overgrep

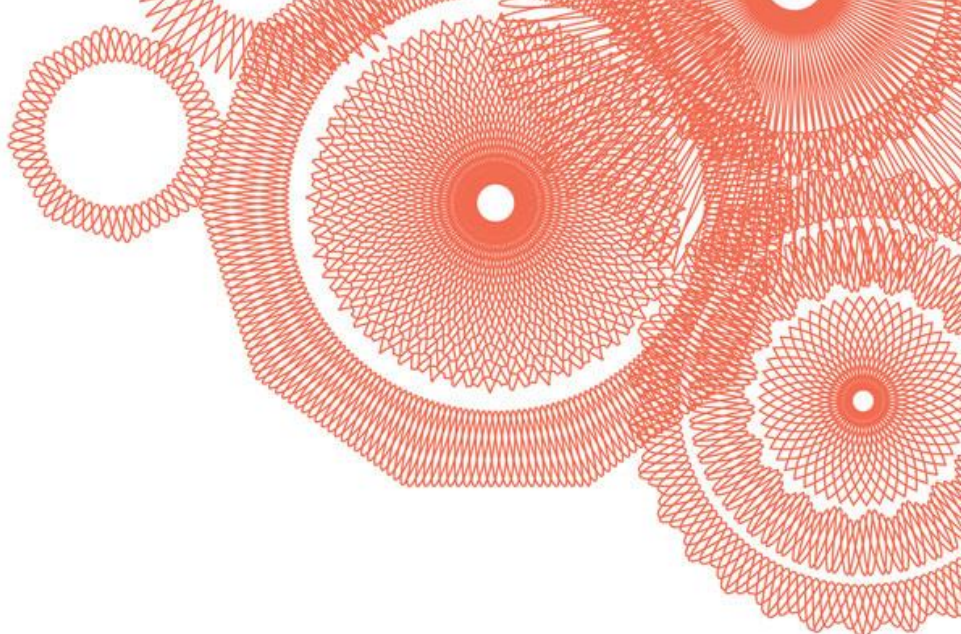
Individuelt tilpasset hjelpe- og behandlingstilbud

- Vold og overgrep skal oppdages tidlig, og voldsutsatte skal få individuelt tilpasset oppfølging og behandling
- Voldsutøvere og overgripere skal få hjelp for å forebygge nye overgrep

**T
I
L
T
A
K**

- Styrke de kommunale helsetjenestetilbudene
- Utrede forløp for voldsutsatte og voldsutøvere
- Sikre at voldserfaringer inngår i arbeidet med pakkeforløp psykisk helse og rus
- Bedre behandlingstilbudet til unge med problematisk seksuell atferd
- Styrke familievernets og ATVs tilbud til familier der det forekommer vold

Rettsikkerhet i volds- og overgrepssaker

- Etterforskning av saker om vold og overgrep skal prioriteres, kapasiteten skal styrkes og kvaliteten skal økes
- Voldsutsatte skal gis bedre beskyttelse

T I L T A K

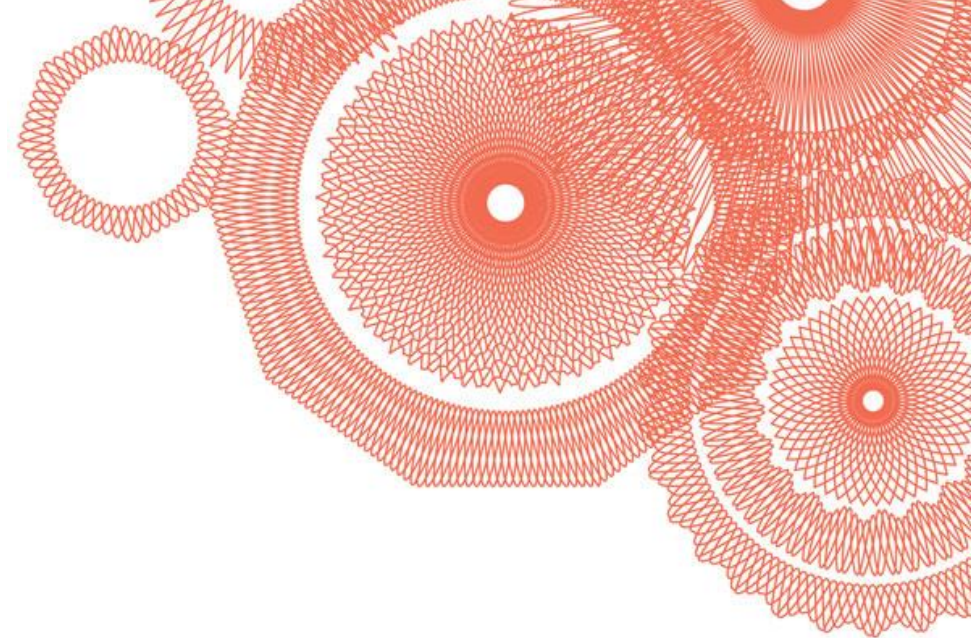
- Styrke kapasitet og kompetanse ved Statens barnehus og ved etterforskning av vold og overgrepssaker mot barn.
- Opprette offeromsorgskontor i tilknytning til politiet i landets 12 politidistrikt
- Etablere egne fagmiljøer for kriminalitetsbekjempelse innen vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i alle politidistrikt
- Nedsette en gruppe/kommisjon som skal gjennomgå et utvalg av partnerdrapssaker

Kompetanse og kunnskap om vold og overgrep

- God og riktig kompetanse om vold og overgrep skal finnes i alle sektorer og tjenester
- Arbeidet mot vold og overgrep skal være kunnskapsbasert, og effekter av tiltak skal evalueres
- Kunnskap om og forståelse av vold og overgrep skal økes i befolkningen

**T
I
L
T
A
K**

- Styrke kompetansen om vold og overgrep i helse- og omsorgstjenesten, familievern, barnevern, politiet, barnehager, skoler, asylmottak.
- Utvikle et nasjonalt opplæringsprogram for kommunene om å samtale med barn om vold og overgrep
- Kunnskap om vold og overgrep inn i felles rammeplan for helse- og sosialfag
- Styrke forskningen på vold og overgrep og evaluere effekten av tiltak

Stortingets vedtak

Spre god praksis for samvirke i grunnutdanningene mellom relevante utdanninger som helse- og sosialfag, politi og pedagogikk

Stortinget vektlegger:

- Behovet for god kunnskap om hvordan man skal avdekke vold og overgrep i tjenestene
- Behov for kunnskap om samarbeidspartners ansvar og oppgaver knyttet til å bekjempe vold og overgrep
- Behov for trening i samhandling med andre relevante etater i grunnutdanningen
- Behovet for økt kunnskap om å samtale med barn om vold og overgrep, særlig blant voksne som har daglig kontakt med barn og unge gjennom jobb eller fritid
- Behovet for god kunnskap om opplysnings- avvergings- og taushetsplikten og å være trygge på hvordan dette regelverket skal forvaltes.

NOU 2017: 12 Svikt og svik

- Mange kunne ha sett og gjort noe for å forhindre vold
- Samtale med barn mangler
- Tjenestene samarbeider ikke godt nok
- Symptom og tegn ble misforstått i tjenestene
- Plikten til å melde fra og hindre vold ble ikke overholdt
- Personer som var dømt fikk mulighet til å begå nye overgrep